

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

УДК 81.11:81'1:141:159.93

DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.2-2/01>**Пініч І. П.**

Київський національний лінгвістичний університет

СУЧАСНА ЛІНГВІСТИКА ЕМОЦІЙ: ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПІДХІД

Традиційно міждисциплінарний підхід до вивчення емоцій, що залучає надбання з філософії, психології, соціології, антропології та лінгвістики емоцій, звертається до здобутків суміжних галузей недиференційовано та, подекуди, суперечливо. Отже, у лінгвістиці емоцій різні за своєю природою емоційні переживання та механізми їх перебігу, хоча і сприймаються як гомогенні явища, водночас стають об'єктом дослідження різних аспектів лінгвемотіології, заснованих на різних теоріях емоційного досвіду. Причина такого стану речей криється у відсутності єдиної фундаментальної теорії емоцій, однак різке відмежування біологічного від когнітивного та конструкційного підходів у баченні природи психічного означало б виокремлення самостійного розділу – лінгвоафектології, що лише призвело б до подальшої фрагментації розуміння феномену емоцій. Тому необхідність консолідації наукового доробку емотіології потребує перегляду наявної системи знань із метою подальшої вибудови синтезу підходів у своїх дослідженнях. Метою статті є окреслення тенденцій синергетичного руху різногалузевих досліджень чуттєвого досвіду в гуманітаристиці.

Вивчення окресленої проблематики засновується на холистичному принципі та ґрунтується на операціях аналізу та синтезу, а також методі індукції.

Аналіз результатів досліджень класичної лінгвістики емоцій вказав на розбіжності у принципах інвентаризації емотивних вербальних одиниць, а також в інтерпретації механізмів утілення емоційного досвіду, що відбуваються або шляхом безпосереднього вираження в мові, або є опосередкованими когніцією.

Сучасний інтегративний підхід емотіології відзначається зверненням до динамічності систем пізнання та вдається до вивчення чуттєвого досвіду як невід'ємної частини мислення й основи семіотичних процесів у мультимодальних практиках смислотворення.

Гуманітаристика сьогодення характеризується поступовим залученням чуттєвого досвіду пізнання до практик вибудови дискурсивного простору. Отже, невіддільність уявлень та відчуттів у процесах генерування смислів однаково відображається й у лінгвістичних теоріях емоцій, як у синтезі семіотичного й інтерпретаційного оперування знаннями про емоції, так і в інтерсеміотичній плинності дискурсивного втілення емоцій.

Ключові слова: лінгвемотіологія, лінгвоафектологія, афективно-дискурсивні практики, синергетика.

Постановка проблеми. Застосування аспектного підходу до вивчення емоційного світопізнання у класичній гуманітаристиці зумовлене комплексністю самого явища та передбачає відокремлене дослідження біологічного, психічного, когнітивного, соціального та лінгвального начал у суб'єктивному світосприйнятті людини [6, с. 31–49]. Без сумніву, розмаїта природа особистісних переживань спонукає до вивчення різних виявів психічного буття людини, системи її цінностей та відповідного реагування на внутрішні переживання і навколишній світ, що виявляються в певних моделях соціальної поведінки, моральних

судженнях та діях, емоційних реакціях, як вербальних, так і авербальних. Отже, емоційний складник людського існування завжди перебував і залишається у фокусі уваги філософії емоцій (Аристотель, І. Кант, Д. Юм, А. Сміт, М. Слоут, П. Тагард), психології емоцій (Ч. Дарвін, У. Джеймс і К. Ланге, Ф. Бард і У. Кенон, С. Томкінс і К. Ізард, К. Шерер, Дж. Гайдт, Л. Ф. Баррет і К. Ліндквіст), соціології емоцій (Е. Дюркгейм, М. Вебер, Г. Зиммель, А. Хохшильд, Е. Тонкенс), а також постає об'єктом зацікавлення історії емоцій (У. Фреверт, Б. Розенвейн, У. Редді, П. Стернз і К. Стернз) і лінгвістичної теорії емоцій [6; 7; 10; 13; 17; 34; 35]. Однак засвідчення

так званого «долінгвістичного» етапу вивчення емоційного буття [7, с. 7–14] є твердженням, що передусім має на меті обґрунтувати засновку власне лінгвістичної теорії емоцій і підкреслено відокремлює лінгвоемоціологію від численних здобутків решти галузей знань. Водночас взаємодія цілої низки концепцій і теорій емоцій визнається можливою лише номінально, у межах їх диференційного об'єднання навколо міждисциплінарної галузі емоціології. Звідси звернення до проблематики природи емоційних переживань і основних чинників їх виникнення, класифікації та видової типології емоційний реагувань, власне як і співвідношення емоційного і раціонального в онтології буття і гносеології пізнання, а також здатності емоцій до підтримання та змін соціальної структури суспільства постає у класичній лінгвоемоціології нерозрізнено, подекуди суперечливо. Натомість недиференційоване застосування вагомих напрацювань у суміжних областях знань виправдовується відсутністю єдиної, загально визнаної і вичерпної фундаментальної теорії емоцій [7, с. 9].

Проте синергетичний характер сучасної наукової парадигми передбачає послідовне залучення до лінгвоемоціології конкретних, обґрунтованих підходів розуміння чуттєвого й емоційного досвіду у психологічних, соціологічних, антропологічних, історичних і філософських дослідженнях, прогнозує підсилення та високу продуктивність наукових зусиль у виявленні механізмів чуттєво-емоційного і комунікативного смислотворення. Водночас застосування мультивекторного підходу у вивченні емоційних переживань: шляхом поєднання семантичного, функціонального, когнітивного і прагма-дискурсивного аспектів їх дослідження, задає перспективу помітної консолідації знань у дослідженні емоцій.

Постановка завдання. Метою статті є окреслення переваг інтегрального підходу до вивчення емоцій у гуманітаристиці сьогодення. Досягнення поставленої мети можливе через вирішення таких завдань: 1) висвітлення здобутків репрезентативного підходу до вияву емоцій у мові і мовленні; 2) вияв основних викликів диференційного підходу до вивчення емоцій у лінгвістиці; 3) проведення аналізу новітньої лінгвістичної епістеми дослідження афективно-дискурсивного смислотворення.

Виклад основного матеріалу.

Емоціологія vs афектологія: диференційоване бачення репрезентації емоційних переживань

Нерозрізнене залучення результатів досліджень в області емоцій як стосовно трактування і розпізнавання емоційних переживань, так і їх

співвідношення з оцінкою і думкою знайшло своє безпосереднє відображення в емотивній семасіології, прагматиці, дискурсіології і когнітивістиці. Власне, сама назва емоціології виказує бачення емоційних переживань як гомогенних сутностей, які, однак, у класичній психології поділяються на відчуття, афекти, емоції, почуття і настрої, кожне з яких вирізняється відмінними характеристиками і різним ступенем участі свідомості в їх переживанні, а також різною інтенсивністю [3, с. 41–65], що виявляється у відповідних способах вираження таких переживань.

Ключовим чинником у розумінні семантики емотивних одиниць мови є їхня облігаторна співвіднесеність із понятійною складовою частиною емотивної мови, що, відповідно, унеможливує трактування афекту як нереклексивної, а отже, невідкладної інтроспективному членуванню емоційної реакції [3, с. 53]. Тому «емотивна інгерентність» мовленевих одиниць, що порушує закони послідовної категоризації емоцій, якщо і розглядається в мовній репрезентації психічних переживань, то визнається радше винятком із загальних правил транспозиції емотивних смислів у мові [8, с. 79].

Натомість запропоноване К. Шерером поняття афективних студій (affective studies) [25, с. 16–17] також є термінологічно обмеженим, хоча й уживається на позначення інтердисциплінарних досліджень емоцій і афектів. Уточнений термін – «дослідження емоцій і афектів» (emotion and affective studies), що фігурує у психологічній енциклопедії з однойменною назвою [23], охоплює об'єкт вивчення ширше і вказує на диференційний підхід до розуміння природи цих психічних явищ, а також на їхню невіддільність. Так, афекти позначають первинну, докатегоріальну реляційну динаміку психіки (pre-categorical relational dynamics) [32, с. 43]; відчуття співвідносні із суб'єктивно-експерієнтистським виміром вказаних афективних відношень, тоді як емоції консолідують категоріально визначені послідовності цих афективних світовідношень.

Отже, якщо поставити за мету установалення закономірностей вираження емоцій і афектів у мовних реаліях як якісно різних емоційних переживань, це означало б виокремлення в межах лінгвоемоціології розділу лінгвоафектології, спрямованого на вивчення мовної актуалізації афективних переживань як високоінтенсивного, подекуди неусвідомлюваного вияву психічних станів. Відповідно, такий розподіл дозволив би дати відповіді на деякі питання, пов'язані із трактуванням співвідношення мови й емоцій. Так, А. Фулен [13, с. 350], з одного боку, допускає

відсутність обов'язкової концептуалізації емоційного досвіду в мові, а з іншого – передбачає існування безпосереднього зв'язку мови із вираженням емоцій чи наявності двоякого їх зв'язку: опосередкованого когніцією, що, однак, не виключає можливості мовного вираження емоційних переживань за допомогою безпосередньої експресії.

К. Оутлі разом із П. Джонсом-Лейердом підтримували теорію дискретних емоцій [12], для аналізу семантичних полів емотивної семантики звертаються до понять непропозиційності емоційного сигналу та пропозиційного повідомлення емоцій, що містить когнітивну оцінку спричиненого сигналу [16]. Науковці стверджують факт існування обмеженої кількості базових емоційних переживань, що можуть зазнавати модуляцій у результаті впливу пропозиційного змісту когнітивної оцінки. Проте, якщо такому змісту не вдається вплинути на свідомість, то емоційний досвід переживається без очевидної на те причини, тобто поза процедурою категоризації цього досвіду.

Отже, лише залучення номінацій емоцій здатне повним чином відобразити справжню картину системи лексичних засобів, що відображають різні емоційні стани [1, с. 16] та мають різний ступінь емотивної зарядженості слів. Градуальність емотивної інтенсивності, таким чином, зростатиме від слів, які називають емоції – емотивів-номінативів чи термінів на позначення емоцій (emotion terms) [19] – до слів, що безпосередньо виражають емоції (афективи, конотативи та потенціативи за В. Шаховським [6, с. 74]).

Водночас, згідно з репрезентативним підходом до вербалізації емоцій, понятійний зміст, хоча подекуди і нечітко, але завжди наявний в одиницях емотивної мови, або його можна легко відновити за допомогою процедур логічного умовиводу. Отже, емоції, відображаючи у свідомості людини її емоційне світовідношення, яке фіксується в семантиці слів за допомогою спеціальних компонентів, проникають у значеннєву структуру слова і зберігаються там до настання сприятливих умов для маніфестації в мовленні [6, с. 6]. Однак сучасне бачення динамічної та швидкоплинної сутності ситуативності емоційних переживань передбачає вихід за межі конвенційності лінгвальних моделей їх виявів і статичності ментальних конструктів на їх позначення [17, с. 42], вимагає залучення конситуації та контексту емоційної комунікації для повноцінного вивчення останньої.

Афективно-дискурсивні практики смислотворення

Синтез підходів у студіях із лінгвокогнітивістики емоцій, що поєднує дослідження семіотич-

ного, репрезентативного й інтерпретаційного вимірів оперування знаннями про емоції за допомогою мови, передбачає також звернення до дискурсивного рівня вияву цих знань у соціокультурному просторі. Комплексність емоційних блоків, або фракталів, як альтернативного інструментарію для прочитання семіотично неоднорідного когнітивного світу емоцій [5] передбачає водночас статичний і динамічний аспекти взаємозалежних емоційної, когнітивної та мовної трансформації організму і навколишнього середовища в мові. Матеріальність і статичність емоційних знаків – одиниць знань передбачає акумуляцію емоційно-когнітивного досвіду соціуму під впливом історичного, соціального, національного й інших чинників. Тоді як інтерпретативність і динамізм емоційного семіозису охоплюють концептуальну взаємодію комунікантів у виокремленні стимулів, подій, їхніх характеристик, причинно-наслідкових зв'язків і можливих варіантів досвіду експерієнцера у процесі дискурсивної взаємодії з метою спільного випрацювання емоційних патернів, передачі знань про емоції, обміну цими знаннями для вибудови домінантного емоційного світовідношення у прийнятних сценаріях емоційної поведінки [5]. Отже, концептуальні структури знань є контекстуально зумовленими і відображають дискурсивну природу динамічного формування таких знань [21, с. 144] під впливом різноманітних історичних та соціокультурних чинників.

У соціально-конструкціоністській теорії емоцій наголошується на взаємозалежності емоційних переживань, терміну емоції та категоризації емоційного досвіду [18], водночас підкреслюється прямопропорційна залежність між соціокультурно детермінованими знаннями про емоцію, процесом її переживання та власне емоційним досвідом [19]. До системи знань про емоції належить також здібність до розпізнавання й управління власними емоціями й емоціями інших людей, яка визначається рівнем емоційного інтелекту мовця [14]. Про виокремлення особливого типу емоційного мислення заявлено й у низці філософських праць та інших робіт із психології [27; 31], у яких позиціонується інтегральне бачення емоції і когніції. Зокрема, емоціям відводиться важлива роль в ухваленні спонтанних, інтуїтивних рішень [31] за принципом когерентної онтології буття, згідно з яким усе, що існує, перебуває у взаємозв'язку, але не тільки когнітивної, але й емоційної когерентції.

Засновуючись на теорії когнітивного оцінювання [26], згідно з якою емоції виникають у результаті оцінки подій і ситуації, канадський філософ

П. Тагард стверджує, що на додачу до репрезентації пропозицій, концептів, мети та діяльності в когнітивній когерентності існують також репрезентації емоційних станів радості, смутку чи здивування, кожен із яких привносить свою модальність та цінності, здатен максимізувати (підсилювати) когерентність чи скеровувати її [30, с. 276]. Водночас емоції та думки становлять гештальтну єдність системного характеру, що відзначається хаотичністю і динамізмом, отже, здатністю до транзитності та зсувів самих емоційних гештальтів як для індивіда, так і в масштабі соціуму.

Винятковість конструкційного підходу як основного способу вивчення продукування емотивних смислів ставиться під сумнів антропологом У. Редді [22]. Учений вказує на слабкі сторони соціальної теорії бачення природи емоцій [20], згідно з якою висловлювання, що містять назву емоції, слугують лише засобом констатації емоційного досвіду, якщо говорити в термінах прагмалінгвістики. Мовленнєвий акт констатації переживань супроводжується актом інтерпретації власного емоційного досвіду і має перформативну природу, змінює реальність для самого мовця, що асоціює свої відчуття з певними знаннями про такі переживання і певною моделлю поведінки. Отже, емотивні висловлювання, виокремлені дослідником як окремий тип мовленнєвого акту, за своєю природою є комплексними, оскільки у процесі інтерпретації, а не констатації відчуттів, та їх співвідношенні з відповідним емоційним переживанням може змінюватися психічний стан не лише самого експерієнцера, але і його співрозмовників [22, с. 330]. Перформативну природу, згідно з теорією афективної прагматики, мають і акти невербального вияву емоційних переживань [24], які, окрім вираження власне відчуттів, здатні впливати на зовнішній світ та змінювати його.

Номіотично-хвильова теорія мислення [11], що так само постулює невіддільність емоційного та когнітивного, звертається до афективного аспекту конструювання смислів. Згідно з теорією, мисленнєві процеси можуть бути когнітивними і некогнітивними, де останні співвідносяться із психічними станами, настроями, пристрастями й емоціями, організують емоційно-афективний простір розуму, що є невід'ємним для номіозису (смыслотворення) [11, с. 18]. Отже, ментальні конфігурації, яким притаманні інгерентні смисли, можуть генеруватися за одночасної активації ділянок не лише в корі головного мозку, здатні працювати незалежно одна від одної або в їхній синергії. Водночас процеси смыслотворення, що

здійснюються, керуючись внутрішньо притаманною розуму логікою, відмінною від матеріальної логіки, не обов'язково транспонуються у пропозиційну або знакову мову, можуть знаходити вияв в інших знакових кодах.

Тоді як власне концептуальний підхід до емоцій убачає в них певну систему усвідомлюваних знань, що взаємодіє з мовою і передбачає існування релевантних засобів для представлення цих знань, вивчення мовленнєвого представлення тілесного досвіду емоційних реакцій, що радше переживаються, ніж усвідомлюються, і є відображенням у мові безпосереднього досвіду відчуттів, дослідження яких уможливується завдяки афективно-дискурсивному підходу до емоційних переживань. Водночас «корпоральний» – тілесний досвід людини, також організований певним чином у структури інтуїтивного знання, які, однак, є відмінними від систематизованих усвідомлюваних знань [28, с. 16], але повторюваними патернами, що сприймаються за допомогою органів чуттів.

На необхідності залучення до дискурсивних студій вивчення афектів наголошується і в сучасній соціальній психології [33]. У цьому світлі ще раз постає актуальним твердження, що відчуття не є ізольованими системами *psyché*, але невіддільними від сенсомоторної пам'яті, пов'язані в семіотичному просторі різнорівневими процесами невербального семіозису «соматикону» у створенні безпосередньо первинного невербального знаку і його вторинної номінації [4, с. 22]. Інтеграція когнітивного і комунікативного в семіотичній природі знаків чуттєвого досвіду, що апелює до «сенсомоторного інтелекту», певним чином організовує відчуття, їх номінації і знання мовця. Інтраперсональний досвід емоційного переживання, який об'єктивізується в інтеракціях й інференційних процесах комунікації, набуває інтерсуб'єктивного характеру. Отже, процес смыслотворення ґрунтується не лише на об'єктивній системі знань мовців, але й на суб'єктивній системі відчуттів і переживань, що так само інтерпретуються і повідомляються в афективно-дискурсивних практиках, відображають деяку інтенцію їх використання.

Згідно з таким баченням, складна архітектоніка культурно детермінованого континуума емоційних переживань асоціюється з поняттям афективних спільнот (*affective societies*), що передбачає розуміння психічного досвіду суб'єктів соціального спілкування як об'єктно і ситуаційно зумовлених емоційних блоків, які становлять культурно визначені категорії чи прототипи, мають

лінгвальне позначення і відображають ціннісне світовідношення окремих соціальних груп [32, с. 43]. Однак, як наголошують науковці, таке відношення не позбавлене неоднозначностей чи навіть суперечностей, пов'язаних із самою природою емоційних переживань, тому переважно є змішаним досвідом відчуттів та емоцій.

Звернення до афективного семіозису в сучасній психології культури і філософській семіотиці обґрунтовується існуванням афективної логіки, рівнозначної когнітивній та лінгвальній [15; 29]. Згідно із цим баченням, *psychē* та розум (*mind*) є рівноцінними й одночасними семіотичними процесами. Проте відчуття виникають проактивно, а не реактивно, установлюють зв'язок між чуттєвим досвідом і світом, передують і запускають концептуальне виокремлення значущого та подальше оцінювання переживання [29, с. 2], послідовно відображеного в мові та мовленні.

Сучасна емотивна дискурсологія [9; 10], що звертається до психологічної теорії когнітивного оцінювання (*appraisal theory*), системної функціональної лінгвістики та праґма-дискурсивного підходу у вивченні емоцій, позиціонує дискурсивне втілення емоцій у межах динамічної циклічної системи «відчуття – думка – дія» (“*sense – think – act*”). Когерентність цієї системи передбачає невіддільність відчуття, емоції та її оцінного потенціалу у винесенні емоційної оцінки як реалізації емоційно-оцінної дискурсивної функції [9]. Мультиmodalний аналіз емоційної дискурсивної взаємодії передбачає комплексне дослідження практик вияву фізіологічних симптомів відчуттів разом із вербальними та невербальними засобами вираження емоційних переживань з огляду на контекстуально зумовлене знання, що власне уможливує емоційний потенціал дискурсу.

Отже, емотивні смисли можуть бути зумовлені специфічною оцінкою дискурсивної ситуації, отриманою в результаті її інтерсуб'єктивної інтерпретації комунікантами, що, у свою чергу, резонує з їхніми внутрішніми переживаннями. Сприйняття ж емоційної ситуації засновується на багатоканальності смислових і структурних коливань продукованих дискурсів у вигляді сенсорних утворень, сугестивних за своєю природою [2, с. 74], що базуються на емоційно релевантних коливаннях і охоплюють як мовні, так і позамовні засоби їх утілення.

Висновки і пропозиції. Питання інвентаризації та класифікації мовних засобів на позначення емоційних переживань у класичній лінгвістиці емоцій визначається неоднозначністю його трактування

в семантичному, когнітивному та праґма-дискурсивному підходах до вивчення емоцій. Відсутність одностайного бачення механізмів та мовного інструментарію відображення емоцій у мові пов'язана передусім із недиференційованим застосуванням напрацьованих із психології емоцій.

Звернення до біологічної природи емоційних переживань уможливує виокремлення мовних засобів вияву інтенсивних переживань у вигляді афективів, емотивний зміст яких є доміантним у семантичній структурі слова. Тобто співвідношення між емоційним досвідом та його втіленням у мовному знаку не є осмисленим, а отже – не опосередковано когніцією. Зменшення ж інтенсивності внутрішніх переживань відповідає зміщенню в семантичній структурі слова в бік вираження понятійного змісту, що, однак, супроводжується психосемантичною складовою частиною. Вияв переживань у мові у такому разі передбачає попередню когнітивну оцінку чинників емоцій та власне емоційного досвіду.

Наголошення на когнітивній суті емоційних переживань, що відображає положення теорії когнітивної оцінки у психології, становить основу когнітивного підходу до вивчення емоцій у мові. Включення назв базових емоцій до інструментарію лексикалізації емотивних смислів, що фігурує в межах лінгвокогнітивної емотіології, обґрунтовується наявністю деякого ядра концептуальних знань про емоції, представлених відповідними концептами. Дослідження організації концептуальних знань про емоції можливе як з урахуванням культурно-специфічних прототипових моделей емоцій, так і за допомогою універсальних сценаріїв переживань.

Однак зумисне відмежування окреслених підходів означало б виокремлення в межах лінгвістики емоцій підрозділу лінгвоафектології, що призвело б до більшого фрагментування знань про емоції, що й так досягли критичної маси і потребують новітнього підходу до їх опрацювання.

Невичерпним також вважається обґрунтування механізмів вибудови емоційних смислів у праґма-дискурсивній лінгвоемотіології, що вдається до засад конструкційної теорії емоцій. Отже, у з'ясуванні різниці між емотивністю й експресивністю поза увагою залишається перформативність емотивних мовленнєвих актів, а також невербальних актів вираження фізіологічних виявів чуттєвого досвіду.

Натомість послідовне залучення гуманітаристикою сьогодення афективного аспекту чуттєвого пізнання навколишнього світу до вибудови дискурсивного простору відзначає становлення

інтегрального підходу до вивчення психонетичної специфіки людського буття. Отже, визнання сучасною лінгвістичною теорією емоцій невіддільності уявлень та відчуттів у процесах генеру-

вання смислів однаково відображається в синтезі семіотичного й інтерпретаційного оперування знаннями про емоції, а також в інтерсеміотичній плинності дискурсивного втілення емоцій.

Список літератури:

1. Блох М. Я., Резникова Н. А. Средства эмоционального воздействия политических выступлений. *Вестник Томского государственного педагогического университета*. 2006. № 9 (60). С. 11–19.
2. Воробйова О. П. Идея резонансу в лінгвістичних дослідженнях. *Мова. Людина. Світ. До 70-річчя професора М. П. Кочергана* / О. О. Тараненко (відп. ред.). Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2006. С. 72–86.
3. Ильин Е. П. Эмоции и чувства. Санкт-Петербург : Питер, 2002. 749 с.
4. Сєрякова І. І. Семіозис невербальних знаків комунікації. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2013. Т. 16. № 2. С. 121–126.
5. Шамаева Ю. Ю. Фрактальная семиотика оязыковленных эмоций : лингвокогнитивное измерение. *Актуальные проблемы языкознания*. 2014. Т. 1. С. 68–69.
6. Шаховский В. И. Лингвистическая теория эмоций. Москва : Гнозис, 2008. 416 с.
7. Шаховский В. И. Эмоции : Долингвистика, лингвистика, лингвокультурология. Москва : Книжный дом «Либроком», 2013. 128 с.
8. Штеба А. А. Смешанная эмоция и ее функционально-семантический потенциал (на примере номинации «нелюбовь»). *Вестник Российского университета дружбы народов. Серия «Лингвистика»*. 2015. № 1. С. 72–80.
9. Alba-Juez L., Larina T. V. Language and emotion : Discourse-pragmatic perspectives. *Russian Journal of Linguistics*. 2018. № 22 (1). P. 9–37. DOI: 10.22363/2312-9182-2018-22-1-9-37.
10. Alba-Juez L., Mackenzie J. L. Emotion processes in discourse. *Emotion in Discourse* / L. Alba-Juez, J. Lachlan Mackenzie (Eds.). 2019. P. 3–26. (Pragmatics & Beyond New Series ; Vol. 302). John Benjamins Publishing Company. DOI: 10.1075/pbns.302.01alb.
11. Bianca M. The Nomiotic-Wave Theory of Mind and Inherent Logic. Newcastle upon Tyne : Cambridge Scholars Publishing, 2017. 449 p.
12. Ekman P. An argument for basic emotions. *Cognition and emotion*. 1992. № 6 (3/4). P. 169–200.
13. Foolen A. The relevance of emotion for language and linguistics. *Moving ourselves, moving others* / A. Foolen et al. (Eds.). Amsterdam : John Benjamins Publishing, 2012. P. 347–368.
14. Goleman D. Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ. New York : Random House Publishing Group, 2012. 352 p.
15. Innis R. E. Affective Semiosis: Philosophical links to cultural psychology. *Psychology as the science of human being* / J. Valsiner et al. (Eds.). New York : Springer, 2015. P. 87–104.
16. Johnson-Laird P., Oatley K. The language of emotions: An analysis of a semantic field. *Cognition and emotion*. 1989. № 3 (2). P. 81–123.
17. Kövecses Z. Emotion concepts in a new light. *Rivista Italiana di Filosofia del Linguaggio*. SFL, 2019. P. 45–54. DOI: 10.4396/SFL2019I7.
18. Language and the perception of emotion / K. A. Lindquist et al. *Emotion*. 2006. № 6 (1). P. 125–38.
19. Lindquist K. A., Feldman Barrett L. Emotion as a Conceptual Act. *Psychological Science*. 2008. № 19 (9). P. 898–903.
20. Lutz C., Abu-Lughod L. Language and the politics of emotion. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 228 p.
21. Morozova O. I. The influence of context on the metaphoric framing of the European union in Ukrainian mass media. *Cognition, communication, discourse*. 2018. № 17. P. 141–154. DOI: 10.26565/2218-2926-2018-17-09.
22. Reddy W. M. Against constructionism: The historical ethnography of emotions. *Current Anthropology*. 1997. Vol. 38. № 3. P. 327–351.
23. Sander D., Scherer K. Oxford companion to emotion and affective sciences. New York : Oxford University Press, 2009. 512 p.
24. Scarantino A. How to do things with emotional expressions: The theory of affective pragmatics. *Psychological Inquiry*. 2017. № 28: 2–3. P. 165–185.
25. Scherer K. R. Affective sciences. *Oxford companion to emotion and affective sciences* / D. Sander, K. Scherer (Eds.). New York : Oxford University Press, 2009. P. 16–17.
26. Scherer K. R., Schorr A., Johnstone T. Appraisal processes in emotion. New York : Oxford University Press, 2001. 478 p.
27. Slote M. A. A sentimentalist theory of the mind. Oxford : Oxford University Press, 2014. 247 p.

28. Sedgwick E. K. *Touching Feeling : Affect, Pedagogy, Performativity*. Durham, NC : Duke University Press, 2003. 208 p.
29. Tateo L. Affective semiosis and affective logic. *New Ideas in Psychology*. 2018. № 48. P. 1–11. DOI: 10.1016/j.newideapsych.2017.08.002.
30. Thagard P. Emotional gestalts: Appraisal, change, and the dynamics of affect. *Personality and Social Psychology Review*. 2002. № 6 (4). P. 274–282.
31. Thagard P. *Hot thought: Mechanisms and applications of emotional cognition*. Cambridge : The Massachusetts Institute of Technology Press, 2006. 301 p.
32. Von Scheve Ch., Slaby J. Emotion, emotion concept. *Affective Societies: Key Concepts* / Ch. Von Scheve, J. Slaby (Eds.). New York : Routledge, 2018. P. 42–51.
33. Wetherel M. Affect and discourse – what’s the problem? From affect as excess to affective / discursive practice. *Subjectivity*. 2013. № 6. P. 349–368.
34. Wierzbicka A. Defining emotion concepts. *Cognitive Science*. 1992. № 16. P. 539–581.
35. Wilce J. M. *Language and emotion*. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 233 p.

Pinich I. P. MODERN LINGUISTICS OF EMOTIONS: AN INTEGRAL APPROACH

Traditionally, a cross-disciplinary approach to emotion studies that involves findings in philosophy, psychology, sociology, anthropology, and linguistics of emotions addresses the data in the related fields in an undifferentiated and, at times, in a contradictory way. Thus, even though different emotional experiences and the mechanisms that instantiate their emerging are treated in linguistics of emotions as homogeneous, they frequently become an object of different aspects of the study based on different emotion theories. The reason for that is the lack of one fundamental emotion theory. Nevertheless, a sharp distinction between the biological, cognitive, and constructionist perspectives on the nature of psychē could result in an imperative outlining of a separate study of affects in linguistics, the fact that would only fragment the understanding of the phenomenon even more. Therefore, the need for the consolidation of the results translates to a reconsideration of the current data in emotion and affect studies for further synthesis of approaches within the discipline. The paper aims at projecting the modern tendency towards the synergy of various aspects of emotion and affect studies across the humanities.

The study of the outlined issues seeks a holistic approach to the problem and resorts to procedures of analysis and synthesis as well as inductive reasoning.

An overview of the findings in classical linguistics of emotions exhibits a discrepancy both in the principles of listing language means for affect and emotion representation and in understanding the mechanisms of emotion verbalization: either through direct emotion expression or intermediated by cognition.

A modern integral approach in emotiology is characterized by the recognition of the dynamism of human experience systems that acknowledges feelings a part of mental dynamics and a basis for semiotic processes of multimodal meaning production practices.

Contemporary humanities encompass emotional experiences into the very mechanisms of discourse constructing. Consequently, the indispensability of feelings and perceptions in the processes of sense production is equally represented in the linguistics of emotions both in the synthesis of semiotic and interpretative emotion knowledge processing and in the intersemiotic variability of discursive emotions.

Key words: *linguistics of emotions, linguistics of affects, affective-discursive practices, synergy.*